

Hervormde gemeente Oostwold

Beleidsplan 2021-2025

“Kerk in de wereld zijn”

Inhoud

Voorwoord	3
H. 1 Een schets van onze gemeente.....	4
H. 2 Aandachtspunten van beleid	6
H. 3 Doelstellingen	8
Verkondiging / eredienst / toerusting.....	8
Pastoraat / diaconaat	8
Jongeren	9
Dorp en regio.....	9
Communicatie	10
Bijlage 1	11
Orde van dienst	11

Voorwoord

Wat later dan gepland presenteren we hier ons nieuwe beleidsplan. De coronacrisis heeft ons ook overvallen waardoor veel van het werk stil kwam te liggen, waaronder het beleid. We hadden de handen vol met het voortdurend wisselende beleid rond corona. Iets dat ook maar weer aantoont dat al ons beleid voorlopig is en zomaar door omstandigheden op losse schroeven kan komen te staan. Dat mag ons enerzijds temperen in hoge verwachtingen van onze beleidsplannen. Het is zo relatief. Tegelijk hoeven we niet bij de pakken neer te zitten en mogen we ondanks de crisis of juist mede vanwege de crisis zoeken naar onze weg als kerk in de wereld.

We hebben daarom boven ons plan voor de komende jaren gezet 'Kerk in de wereld zijn'. Deze titel geeft al aan dat we in ons werk twee richtingen onderscheiden. De ene 'kerk zijn' is de interne richting. Veel van wat we in de kerk doen in ons beleid is er op gericht te bewaren wat we hebben. Maar kerk zijn kan niet los van 'in de wereld zijn'. De kerk bevindt zich namelijk niet in een leegte en ook niet op een veilig eilandje, maar zoals ons kerkgebouw al eeuwenlang zich bevindt te midden van het dorp en het dorpsleven van Oostwold, zo bevindt ook het leven van de gemeente zich midden in een context die we Bijbels aanduiden als de wereld, specifiek is dat de wereld van Oost-Groningen.

De kerk maakt enerzijds deel uit van die wereld – die wereld zijn wij zelf en dragen we mee, ook de kerk in – en anderzijds vanwege het Evangelie dat 'niet uit de wereld' is heeft de kerk een andere status en hogere roeping. Jezus zei het in Zijn gebed in Johannes 17 als volgt: 'maar dezen zijn in de wereld' (Joh. 17:11) maar ook: 'Zij zijn niet van de wereld' (Joh. 17:16).

Dit geeft enerzijds iets van een spanningsveld aan, in Joh. 17 zelfs haat van de kant van de wereld (Joh 17.14), de kerk wordt vreemd en anders gevonden zodat ze niet direct sympathie van de wereld oproept. Anderzijds is die wereld nu juist ook het terrein waar de kerk zich geroepen weet. Men is 'in de wereld gezonden' (Joh 17.18), omdat het diepste van ons kerk zijn is dat wij zelf in die wereld door Hem gevonden werden en worden. Dat mag ons aansporen om dat wat we om niet hebben ontvangen ook om niet te geven.

Vanuit die hoge roeping zoeken we in dit plan onze globale roeping voor de komende jaren, opdat Gods werk ook hier in Oostwold en omgeving mag doorgaan, door Zijn trouw en onder Zijn leiding.

Oostwold, juni 2021.

H. 1 Een schets van onze gemeente

De Hervormde gemeente van Oostwold is een plaatselijke gemeente die deel uitmaakt van de landelijke Protestantse Kerk Nederland (PKN). De gemeente heeft 180 leden¹ en de leeftijdsopbouw is als volgt:

(Nog toevoegen...)

De gemeente maakt voor haar kerkelijke activiteiten gebruik van een monumentaal kerkgebouw uit 1775² en bezit daarnaast een monumentale pastorie (1772) als dienstwoning met daaraan gekoppeld een leerkamer voor vergader- en toerustingdoeleinden.

De gemeente heeft sinds 2012 voor 50% een kerkelijk werker in dienst en functioneert voor het overige met vrijwilligers, waaronder een koster en een aantal organisten, die daarvoor een vergoeding ontvangen.

De kerkenraad bestaat uit 6 ouderlingen, (1 ouderling-kerkelijk werker, 3 wijkouderlingen en 2 ouderlingen-kerkrentmeester) en 3 diakenen. Daarnaast is er nog 1 kerkrentmeester die geen deel uitmaakt van de kerkenraad.

Wekelijks vindt op de zondagmorgen een kerkdienst plaats en in een aantal maanden eens per maand een avonddienst. Daarnaast zijn er kerkdiensten op de christelijke feestdagen (Kerst, Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren³) op de avond van bid- en dankdag, op de oudjaarsavond en de nieuwjaarsmorgen en in samenwerking met andere gemeenten een dienst op Hervormingsdag.

Daarnaast wordt er gedurende het winterseizoen wekelijks catechisatie gegeven in twee leeftijdsgroepen en afhankelijk van de animo ook belijdeniscatechisatie. Voor de jeugd vanaf 12 jaar is er een club en onder de 12 jaar zijn er enkele kinderclubs met een evangelisatorisch karakter.

Ook is er tijdens het winterseizoen maandelijks een sing-in voor de hele gemeente.

De voorganger en de wijkouderlingen geven invulling aan het pastoraat vanuit de gemeente zoals crisispastoraat, ziekenbezoek en regulier bezoek van gemeenteleden o.a. ook rond jubileum of andere bijzondere gebeurtenissen. Vanuit diaconaal oogpunt worden activiteiten georganiseerd zoals gezamenlijke maaltijden en bezoekacties waardoor voornamelijk de oudere gemeenteleden aandacht krijgen. De kerkrentmeesters beheren o.a. de gebouwen, de financiële administratie en de ledenadministratie.

De kerkdiensten worden bezocht door zo'n 30 tot 40 kerkgangers, terwijl in de thuisituatie nog eens een aantal gemeenteleden meekijken en luisteren.⁴ De catechisatie wordt bezocht door zo'n 15 jongeren, de jeugdclub door ... jongeren en de kinderclubs door ... kinderen.

In het dorp Oostwold dat zo'n 1500 inwoners telt is naast de Hervormde gemeente nog een Protestantse gemeente die deel uitmaakt van de streekgemeente 'de Dollert', die weer deel is van de streekgemeente 'Oost-Groningen'. Onze Hervormde gemeente participeert incidenteel in de

---

¹ LRP-gegevens op 21 juni 2021

² Dit gebouw wordt beheerd door de Stichting Beheer Kerkelijk Erfgoed Oostwold (

³ Al een aantal jaren neemt onze gemeente deel aan de Pinksterochtenddienst van de gezamenlijke PKN-kerken in de regio

⁴ Deze situatie is ontstaan sinds de coronatijd

activiteiten van de kerk in de regio. Lokaal is er nog enige vorm van samenwerking met de CGK in Midwolda.

De Hervormde gemeente Oostwold is een orthodox-protestantse gemeente. De Bijbel en de daarop gebaseerde Oecumenische⁵ en Reformatorische⁶ belijdenisgeschriften vormen het uitgangspunt van ons kerkelijke leven. In de gemeente zal de uitnodiging tot het Heilig Avondmaal en de roeping tot het ambt uitgaan tot hen, die belijdend lid zijn. In de gemeente zal geen andere levensverbintenis worden ingezegend dan een huwelijk van man en vrouw dat wettig voor de overheid is gesloten. Alleen in de diaconie kunnen ook vrouwelijke ambtsdragers benoemd worden.

In de eredienst hanteren we een orde van dienst zoals in de bijlage. We maken gebruik van de NBG-vertaling van 1951 en/of de Herziene Statenvertaling en van het Liedboek voor de Kerken (1973), waarbij ook enige ruimte is voor andere liedbundels.

---

⁵ Apostolische Geloofsbelijdenis (Twaalf Artikelen), Geloofsbelijdenis van Nicea, Geloofsbelijdenis van Athanasius

⁶ Heidelbergse Catechismus, Nederlandse Geloofsbelijdenis, Dordtse Leerregels

H. 2 Aandachtspunten van beleid

Kerk zijn krijgt gestalte waar een gemeente rond het Woord samenkomt.

Gelukkig zien we dat er een redelijke trouwe betrokkenheid is bij de kerkdiensten, niet alleen in de zin van aanwezigheid, maar dit blijkt ook een inhoudelijke betrokkenheid, zeker ook onder de jongeren. De komende jaren verwachten we dat de betrokkenheid bij de kerk redelijk stabiel zal blijven.

Weliswaar zal door de vergrijzing het oudere deel van de gemeente minder fysiek betrokken zijn en door levensomstandigheden zal hun band met de kerk minder zichtbaar worden. Hoe houden we deze groep 'op afstand' toch betrokken? Voorheen waren er specifieke activiteiten en bijeenkomsten, die echter door de steeds kleiner wordende groep niet meer gehandhaafd konden worden. Zijn er wellicht (nieuwe) manieren om in contact te blijven met de verspreid wonende ouderen? Zijn er op het digitale vlak nog andere mogelijkheden te benutten?

Wat de jongeren betreft is het een zegen te zien dat in een regio waar veel kerken behoorlijk vergrijsd zijn, in onze gemeente soms meer dan de helft van de kerkgangers de jongeren en kinderen zijn. Iets wat we ook terugzien in de nog redelijke aantallen jongeren die trouw deelnemen aan catechese en jeugdwerk, plus (voor corona) nog eens een aantal kinderen uit het dorp dat de kinderclubs bezoekt.

Hoe rusten we deze jonge generatie voldoende toe om nu en straks de kerk hier in het dorp te kunnen voortzetten? We dienen ons potentieel voor de toekomst zorgvuldig en met aandacht te koesteren en te begeleiden, o.a. met het oog op de continuïteit van het kerkenwerk, waaronder de toekomstige ambtelijke invulling en met het oog op hun staan in de wereld.

Om kerk te zijn rond het Woord is het functioneren van een kerkenraad onmisbaar. De kerkenraad is in de afgelopen jaren wat kleiner geworden. Zullen we met de huidige bezetting ook de komende jaren het werk kunnen voortzetten? Dat geeft wel enige zorg, omdat het aanbod van nieuwe ambtsdragers steeds kleiner wordt. Wat is nodig om met een kleinere bezetting te kunnen blijven functioneren? Zijn er op termijn vanuit de jongere generatie nieuwe ambtsdragers te werven?

Kerk zijn... dat zijn we niet op ons eentje, maar ziet ook op het grotere geheel waar we deel van uit maken. Met betrekking tot onze plaats in het landelijke verband van de PKN zullen we de komende jaren ons er op richten de band met de regio te behouden en zo mogelijk te versterken. Juist in deze tijd hebben we elkaar zo nodig. Zijn er, zonder onze eigenheid te verloochenen mogelijkheden om de verbinding met het grotere geheel concreet te onderhouden en ons ook binnen de gemeente bewust te zijn deel uit te maken van een groter geheel?

Kerk zijn zegt natuurlijk alles over het Woord en de mensen, maar kan ook weer niet zonder faciliteiten. Daarbij neemt het kerkgebouw een fundamentele plaats in. Ons monumentale kerkgebouw wordt nu beheerd door een stichting, waar we heel dankbaar voor zijn en wat de zorg voor onderhoud deels van de gemeente afneemt. In deze jaren zal het gebouw, mede door aardbevingsschade niet alleen van buiten, maar ook van binnen grondig gerestaureerd worden. Met behulp van vele instanties en door de inzet van de stichting waarin ook dorpsgenoten participeren hopen we het gebouw ook voor de komende generaties te behouden. Daarbij hebben we niet alleen de kerkgangers voor ogen, maar zien we ook in het kader van 'kerk in het dorp' dat het gebouw vanuit historische en culturele waarde functioneel kan zijn voor het gehele dorp e.o. waardoor het mogelijkheden biedt op het grensvlak kerk/dorp.

Kerk zijn staat niet op zichzelf. Eigenlijk bleek het al in de voorgaande woorden, dat we bij kerk heel snel te maken krijgen met de wereld om ons heen. De gerichtheid naar buiten behoedt er ons voor om niet alsmat eenzijdig te focussen op wat er binnen de kerk gebeurt. De prediking geeft als het goed is al de richting aan naar buiten.

Direct om ons heen, in het dorp en in de regio zien we dan als eerste onze diaconale roeping. Op dat terrein wordt momenteel intensief aandacht gegeven aan de armoedebestrijding. Hoe kunnen we als gemeente daarin ook onze bijdrage leveren?

Iets verder van ons vandaan is er de groeiende wijk Blauwestad. Gelet op de ontwikkelingen op de huizenmarkt verwachten we met name een groei van het aantal bewoners in Blauwestad. De uitdaging waar we ons voor geplaatst weten is hoe we als kerk in die wijk contact kunnen krijgen en als kerk in die regio present kunnen zijn en/of mensen uit die wijk kunnen verbinden met onze gemeente. Hoe kunnen we de geografische afstand tot deze wijk overbruggen?

Tegelijk blijven we zoeken naar mogelijkheden om ook in het oude dorp als kerk niet al te zeer bezig te zijn met overleven, maar te zoeken naar manieren hoe we de boodschap van het Evangelie in woord en daad kunnen delen met onze dorpsgenoten. Dit begint bij contact hebben met het dorp en meeleven met wat in het dorp speelt. De meest voor de hand liggende ingangen hiervoor zijn er via school, culturele of andere dorpsactiviteiten en maatschappelijke ontwikkelingen.

In snel tempo verandert de laatste jaren de visie op traditionele christelijke waarden en normen. Als kerk kunnen we ons voor die ontwikkelingen niet afsluiten, omdat we deel zijn van die wereld en het denken ook onze levens binnensluipt. Hoe gaan we met die ontwikkelingen om? Hoe kunnen we bewogen en met takt communiceren met andersdenkenden?

H. 3 Doelstellingen

Verkondiging / eredienst / toerusting

- De prediking zal – samen met het kader van de liturgie - er op gericht zijn enerzijds de hele gemeente voortdurend bij het heil te betrekken en anderzijds de gemeente toe te rusten tot haar roeping in de wereld. Inhoudelijk gaat het bij de prediking om de volgende kernelementen: Christocentrisch, bediening der verzoening, zonde en genade, ellende, verlossing en dankbaarheid.
- Omdat de prediking noodzakelijke voedingsbodem is voor de hele gemeente zal het beleid er op gericht worden hen ook allen te betrekken. O.a.
  - Ouderen/zieke die door omstandigheden de eredienst niet kunnen bijwonen worden om die reden geholpen om digitaal betrokken te blijven. We dragen als kerk zorg voor de inzet van digitale middelen om de kerkdienst te streamen en adviseren en assisteren zo nodig om deze middelen ook optimaal te kunnen benutten in de huiskamer
  - In de gemeente waar zichtbaar de gezinnen domineren en veel ouderen niet zichtbaar zijn is het voortdurend aandachtspunt om in prediking en liturgie voor ieder oog te hebben opdat ieder zich voldoende aangesproken weet en herkent in de dienst. Men denke aan ouderen, gezinnen, ouders, kinderen, jongeren, alleenstaanden, echtparen, stellen.
  - Inzake toerusting voor de wereld waarin men leeft kan bij deze verschillende doelgroepen gedacht worden aan aandacht voor de verschillende ethische vragen, zoals: huwelijk en voorbereiding daarop, relatie, seksualiteit, alleen zijn, euthanasie, abortus, begraven/cremeren, christen zijn in je werk/op school etc. (kan overigens ook buiten de eredienst/leerdienst aandacht krijgen via catechese, kerkblad, thema op gemeenteavond).
  - Bij toerusting is ook nodig aandacht te geven aan toerusting met het oog op de voortgang van het kerkzijn, bv bij de jongere generatie voorbereiding op het doen van belijdenis en het daaruit mogelijk voortvloeiende ambtelijke dienen van de kerk

Pastoraat / diaconaat

- De pastorale arbeid van de gemeente – waarin voorganger, ouderlingen, kerkenraad en gemeenteleden allen op een eigen wijze betrokken zijn, zal – naast de primaire pastorale zorg (ziekte, rouw, crises etc.) – zich vooral richten op het betrokken houden van de ouderen, van wie een groter wordend deel buiten het dorp woont en ook een steeds groter deel niet meer fysiek bij de diensten betrokken is. Activiteiten gericht op ouderen zijn in de afgelopen jaren verminderd en we zoeken naar manieren om de weggevalen contactmomenten waar mogelijk te compenseren.
- O.a. via pastoraal één op één contact – en niet minder de diaconale activiteit – maar ook via andere wegen en middelen zullen we pogen de ouderen bij de kerk en het Woord vast te houden. Wellicht dat in deze jaren daarin ook digitale middelen van betekenis kunnen zijn (bijv. een digitale Bijbelkring of periodieke dagsluitingen speciaal voor de oudere gemeenteleden).

Jongeren

- Omdat we pastoraal en diaconaal het accent bij de ouderen leggen, wil dat niet zeggen dat we de jongeren negeren. Ook zij zijn gebaat bij persoonlijke aandacht en we maken dit o.a. concreet door rond bepaalde levensmomenten of gebeurtenissen hen aandacht te geven.
- De inzet van digitale middelen (o.a. het streamen van de kerkdienst) biedt mogelijkheden om jongeren ook op een andere manier betrokken te houden door ze hierin verantwoordelijkheid te geven. Hetzelfde streven we na door hen te betrekken bij de liturgie.
- Een nog verder uit te werken idee is hoe we jongeren ook kunnen stimuleren bij diaconaat betrokken te zijn
- Om de blijvende betrokkenheid van jongeren te stimuleren zorgen we er voor dat er voor hen na het traject van catechese/belijdenis ook een aanbod van toerusting komt. Aangezien deze categorie niet groot is, maar wel mobiel, zou ook gezocht kunnen worden naar meer regionale mogelijkheden. Dat zou tevens stimulerend kunnen zijn voor het regionale kerk-zijn.

Dorp en regio

- In het diaconaat willen we komende jaren concreet betrokken zijn bij de ontwikkelingen in de regio, met name die rond armoedebestrijding omdat armoede in de regio Oost-Groningen een urgent probleem is. Vanuit onze gemeente zal voortaan één diaken specifiek als aandachtsveld de armoedebestrijding hebben. Deze zal in contact staan met de diaconaal consulent en de gemeente zal hierin meegenomen worden door regelmatige aandacht in het kerkblad en structurele agendering op de kerkenraadsagenda. Deelname aan dit regionale diaconaat biedt ook aanknopingspunten voor versterking van de band met de kerken in de omgeving. Het diaconale vlak is een goede plek voor samenwerking tussen kerken van verschillende identiteit
- De wijk Blauwestad is geografisch op enige afstand van de kerk en dit bemoeilijkt de directe mogelijkheden tot zichtbare aanwezigheid. Missionair zullen we ons daarom komende periode oriënteren op mogelijkheden om in Blauwestad zichtbaar en merkbaar aanwezig te zijn (bijv. door fysiek die wijk in te gaan, door via publicaties en/of digitale wegen het contact met de wijk te bevorderen). In de eerste fase zal het vooral gaan om oriënteren op wat er leeft in de wijk en wellicht kan een behoefte aan christelijke oriëntatie versterkt worden en invulling krijgen door vormen van kerkzijn op locatie (pionieren) en/of andersom: pogen betrokkenheid vanuit de wijk bij onze kerkdiensten e.d. te stimuleren.
- Oldambt krijgt ook momenteel voor de toeristensector steeds meer betekenis. We oriënteren ons als gemeente op onze verantwoordelijkheid t.o.v. deze doelgroep en zullen op grond daarvan bepalen hoe we die verantwoordelijkheid invullen. Hierbij is ook de camping-evangelisatie (Dabar) in Termunten een blijvend aandachtspunt
- De periode gedurende en na de restauratie biedt mogelijkheden om het dorp betrokken te maken bij het wel en wee van hun meest monumentale gebouw. We zoeken naar concrete manieren (bv evenementen in en om de kerk) om dorpsgenoten in dit proces te betrekken. Het feit dat de beheerstichting grotendeels uit dorpsbewoners bestaat maakt het dorp haast al automatisch betrokken.

Communicatie

- Zeker nu het fysieke contact met de kerkelijke gemeente verandert en ook met het oog op kerk zijn in de wereld zullen we onze bestaande publiciteitskanalen (zowel de papieren als digitale) evalueren inzake afstemming op de doelgroepen. We brengen in kaart welke doelgroepen via welke middelen worden bereikt en proberen een goede afstemming inzichtelijk te houden en waar mogelijk kwalitatief (inhoud en vormgeving) te verbeteren.

Bijlage 1

Orde van dienst

Welkom en mededelingen (door ouderling van dienst)

Aanvangslied (staande)

Stil gebed

Votum & groet

Lied

Wetslezing / Geloofsbelijdenis⁷

Lied

Gebed om de opening van het Woord

Schriftlezingen⁸

Lied

Verkondiging

Lied

Gebed, voorbede

Collecte

Slotlied (staande)

Wegzending en zegen

---

⁷ De wet wordt op de even zondagen, de geloofsbelijdenis op de oneven zondagen gebruikt. De geloofsbelijdenis kan ook op een later moment in de dienst een plek hebben.

⁸ Bij meerdere lezingen uiteraard af te wisselen met zingen